

งามพรรณไม้ในพืชสวนโลก

วิชัย ปทุมชาติพัฒน์*

*โปรแกรมวิชาเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา 1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600

งานระดับโลกที่ใครๆ ก็อยากไปชมคือ งานมหกรรมพืชสวนโลก ที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีชื่อเป็นทางการว่า มหกรรมพืชสวนโลกเฉลิมพระเกียรติฯ มีชื่อเฉพาะว่า **ราชพฤกษ์ 2549 (Ratchaphruk 2006)** โดยงานนี้จะมีถึงวันที่ 31 มกราคม 2550 ท่านใดที่พลาดงานนี้ก็น่าเสียดายเพราะกว่าจะเวียนกลับมาจัดที่ประเทศไทยอีกครั้งก็คงอีกหลายสิบปี เว้นแต่ว่างานครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสร้างความเชื่อถือให้แก่คณะกรรมการสมาคมพืชสวนระหว่างประเทศ (AIPH)

ความเป็นมาของงานพืชสวนโลกเริ่มจากประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่ขึ้นชื่อเรื่องของดอกไม้งาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งดอกไม้ลิลิปีโนสวนกุเคนฮอฟในเดือนเมษายน และยังเป็นตลาดกลางค้าดอกไม้ของโลก เนเธอร์แลนด์เป็นผู้จัดขึ้นทุก 10 ปีในพื้นที่กว่า 300 ไร่ โดย

หมุนเวียนไปจัดตามเมืองต่างๆ ระยะเวลาจัดแสดง 6 เดือน มีประเทศต่างๆ เข้าร่วมแสดงพืชสวนประมาณ 25 ประเทศ มีผู้เข้าร่วมชมงานประมาณ 3 ล้านคน การจัดแสดงทุกครั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานจัดแสดงมหกรรมนานาชาติ (BIE) และสมาคมพืชสวนระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความก้าวหน้าของวิทยาการพืชสวนของโลกในรอบ 10 ปี และมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าพืชสวนระหว่างประเทศในงานด้วย

ประเทศไทยได้เข้าร่วมจัดงานแสดงนิทรรศการพืชสวนโลกครั้งที่ 4 โดยนิทรรศการในครั้งนั้นใช้ชื่อ Floriade 1992 ซึ่งจัดระหว่าง 10 เมษายน – 11 ตุลาคม 2535 รวมเป็นระยะเวลา 6 เดือน บนพื้นที่ 425 ไร่ ที่สวนสาธารณะเมืองชูทเทอร์เมียร์ ประเทศเนเธอร์แลนด์ มีผู้เข้าชมงานประมาณ 3 ล้านคน โดยกระทรวงเกษตร

งานมหกรรมพืชสวนโลกที่จัดนอกประเทศเนเธอร์แลนด์ เริ่มมีเมื่อ พ.ศ. 2542 จัดที่ประเทศจีน (ไม่ได้ตั้งชื่องาน) พ.ศ. 2543 จัดที่ประเทศเบลเยียมใช้ชื่อว่า Ghent Fioralien พ.ศ. 2544 จัดที่ประเทศอิตาลีใช้ชื่อว่า Genova Euroflora พ.ศ. 2546 จัดที่ประเทศเยอรมันใช้ชื่อว่า IGA พ.ศ. 2547 จัดที่ประเทศญี่ปุ่นใช้ชื่อว่า Pacific Flora พ.ศ. 2548 จัดที่ประเทศเยอรมันใช้ชื่องานว่า Buga และล่าสุด พ.ศ. 2549 จัดที่จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย ซึ่งตรงกับปีมหามงคลของชาวไทยใช้ชื่องานว่า Royal Flora Ratchaphruck 2006

งานพืชสวนโลกในประเทศไทยครั้งนี้มีประเทศต่างๆ เข้าร่วมจัดแสดงจำนวน 23 ประเทศ แต่เนื่องจากสภาพอากาศในประเทศไทยไม่หนาวเพียงพอ จึงทำให้หลายประเทศไม่สามารถนำพรรณไม้ที่ต้องการอากาศหนาวเย็นมาจัดแสดงได้ตั้งใจ อันเป็นผลทำให้หลายคนไม่ได้เห็นพรรณไม้เหมือนดังเช่นที่ตั้งหน้าตั้งตาจะไปชมเช่น ทิวลิป (ภาพที่ 1) ในสวนสวยของเนเธอร์แลนด์ อย่างไรก็ตามมีพรรณไม้ที่โดดเด่นในงานหลายชนิดให้ชื่นชม จากพื้นที่จัดงาน 470 ไร่ มีพรรณไม้จัดแสดงกว่า 2,200 ชนิด จำนวนต้นไม้มากกว่า 3 ล้าน 5 แสนต้น เฉพาะอาคารกล้วยไม้ใช้เนื้อที่กว่า 4 ไร่ ภายใต้คอนเซ็ปต์ “Orchid of the World” มีกล้วยไม้จากทั่วโลกมากกว่า 10,000 สายพันธุ์ และมีจำนวนต้นไม้ไม่น้อยกว่า 50,000 ต้น มาจัดให้ชมทั้งภายในอาคาร ลานแสดงและประกวด รวมทั้งสวนป่ากล้วยไม้ที่เตรียมงานไว้หลายปี

พรรณไม้งามในงานนี้มีมากมายหลายชนิด แต่ขอนำมากล่าวถึงเพียงบางส่วนที่ผู้ชมให้ความสนใจกันมากเป็นพิเศษและขอเสริมรายละเอียดเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับพรรณไม้ที่น่าสนใจอีกเล็กน้อยด้วย

เริ่มจากต้นราชพฤกษ์ (ภาพที่ 2) บนเนินหญ้าเด่นเป็นสง่าบนลานราชพฤกษ์ทางเข้างาน ดอกราชพฤกษ์ เป็นสัญลักษณ์ของงานนี้ ผู้จัดงานได้ออกแบบให้เกสรของดอกราชพฤกษ์เป็นเลข ๕ ราชพฤกษ์เป็นไม้ประจำชาติไทย ดอกสี

บริเวณทางเข้างานผู้ชมตื่นเต้นกับต้นไม้ยักษ์รูปร่างแปลกตา 5 ต้นซึ่งอยู่ทางขวามือ โดยมีลักษณะประหลาดเพราะลำต้นพองเหมือนพินโบว์ลิง แต่มีใบเป็นกระจุกอยู่บนปลายคอคอดของลำต้นจำนวนเล็กน้อยเหมือนตัวตลก สาเหตุที่มีใบน้อยเพราะได้รับการตัดแต่งใบและทรงพุ่มแล้วขุดล้อมรากขนลงเรือมาจากประเทศออสเตรเลีย อีกสักระยะหนึ่งก็จะแตกกิ่งก้านและใบเป็นทรงพุ่มแผ่กว้างเหมือนต้นไม้ทั่วไป แต่ความอ้วนของลำต้นก็จะยังคงอยู่ให้ชื่นชมเช่นเดิม ต้นไม้ชนิดนี้มีอายุได้ถึงประมาณ 300 ปี มีชื่อว่าต้นขวด (Bottle tree or Queensland bottle tree) (ภาพที่ 3) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Brachychiton rupestris* อยู่ในวงศ์ Sterculiaceae ต้นขวดสามารถสูงได้มากกว่า 15 เมตร ส่วนที่อ้วนที่สุดของลำต้นอาจมีเส้นผ่านศูนย์กลางได้

ถึง 3.5 เมตร ที่เห็นลักษณะอ้วนพองเนื่องจากสะสมน้ำไว้ใช้ยามขาดแคลนได้เป็นอย่างดี ทำให้มีอายุยืน ต้นขวดทั้งห้าต้นต่างระดับที่ยื่นเด่นหน้างานให้นักท่องเที่ยวทุกคนต้องถ่ายรูปไว้เป็นที่ระลึกรวมราคาแล้วประมาณ 2 ล้านบาท ญาติของต้นขวดที่คนทั่วโลกรู้จักดีคือต้นโกโก้ (ภาพที่ 4) ซึ่งนำมาผลิตเป็นช็อคโกแลตและโอวัลตินสำหรับบำรุงสุขภาพ ส่วนไม้พื้นเมืองของไทยที่เป็นญาติกับต้นขวดก็คือต้นลำโรง ผลลำโรงเป็นพวงขนาดใหญ่พวงละ 3-5 ผล (ภาพที่ 5) เมื่อแก่จัดผลจะแตก้าออก ทำให้เห็นเมล็ดที่เรียงกันเป็นแถวอย่างเป็นระเบียบสวยงาม โดยรอบรอยแยก หลายคนเก็บมาประดับตกแต่ง ประดิษฐ์เป็นงานฝีมือให้สวยงามและขายได้ที่สวนหลวง ร.9 ก็มีต้นลำโรงอยู่หลายต้น ที่ริมรั้วโรงเรียนสระยายโสมวิทยา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ก็มีต้นลำโรงอยู่หลายต้น และต้นที่สูงใหญ่ยืนโดดเดี่ยวอยู่ที่หน้าพระปรางค์วัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รูปทรงต้นสวยงามมาก ขออ้ออีกครั้งหนึ่งว่าต้นไม้เด่นของงานนี้ชื่อว่า ต้นขวดไม่ใช่ต้นปาล์มขวดอย่างที่สื่อสิ่งพิมพ์หลายเล่มเรียกซึ่งไม่ถูกต้อง ต้นปาล์มขวดที่แท้จริงนั้นเป็นพืชตระกูลปาล์มใบเหมือนใบมะพร้าว

ภาพที่ 1. ดอกทิวลิป

ภาพที่ 2. ดอกราชพฤกษ์

ภาพที่ 3. ต้นขวด

เมื่อเข้าไปในอาคารกล้วยไม้จะได้ชื่นชมและบันทึกภาพกล้วยไม้สวยงามละลานตา ทั้งที่อยู่ในสวนหย่อมประกวด และอยู่ในกระถางปลูกพร้อมป้ายรางวัลเหรียญทอง เหรียญเงิน และเหรียญบรอนซ์ ซึ่งมีการประกวดทุกวัน หลายคนตื่นตาตื่นใจกับความมหัศจรรย์ของกล้วยไม้ในห้องนิทรรศการ มีทั้งกล้วยไม้ดอกเล็กที่สุด รากยาวที่สุด ใบยาวที่สุด กลิ่นหอมที่สุด กลิ่นเหม็นที่สุด กล้วยไม้ใบต่าง กล้วยไม้แคระ กล้วยไม้สีแปลก กล้วยไม้ใหม่ กล้วยไม้แปลกใหม่จากหลายประเทศ และกล้วยไม้ที่ใหญ่ที่สุดในโลกชื่อ **วานเพชรหึง** (*Grammatophyllum speciosum*) (ภาพที่ 6) ซึ่งอาจสูงได้ถึง 5 เมตร ช่อดอกยาว กลีบดอกสีน้ำตาลอมเขียวแม้จะไม่เด่นสะดุดตาแต่ก็คลาสสิก กล้วยไม้ที่สวยงามที่ผู้ชมบางคนไม่เคยเห็นมาก่อนเนื่องจากหาดูยากเพราะไม่มีดอกวางขายในตลาดดอกไม้คือ **ฟาแลนนอปซิส** (*Phalaenopsis*) (ภาพที่ 7) เป็นกล้วยไม้ที่สวยงามมากทั้งใบ ดอก และช่อดอกซึ่งจัดเรียงดอกได้อย่างสวยงาม ที่สำคัญคือสีของดอกไม้ว่าจะเป็ นสีขาว ชมพู ม่วง หรือเหลือง จะเป็นสีที่สวยงามเหมือนไม่ใช่ของจริง มีกล้วยไม้ลูกผสมเกิดใหม่ กลีบดอกลายแปลกตาอีกหลายชนิด นอกจากฟาแลนนอปซิสแล้วยังมีแคทลียาพันธุ์ใหม่ที่เด่นมากคือ **ชาวปากม่วง แคทลียาแคระ** ของบริษัทซีพี (ภาพที่ 8) ซึ่งมีลำต้นขนาดเล็กแต่ดอกใหญ่

สวยสะดุดตา และที่สวยงามเหมือนพลาสติกคือ **ซิมบิเดียม** (*cymbidium*) (ภาพที่ 9) จากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีหลายสี แวนด้าชนะเลิศเหรียญทอง และแวนด้ายอดเยี่ยมของสัปดาห์ เฉพาะอาคารกล้วยไม้ควรรใช้เวลาศึกษาและชื่นชมอย่างน้อย 1 ชั่วโมง

อาคารแสดงนิทรรศการเป็นอาคารปรับอากาศขนาดใหญ่ 3 หลังต่อเนื่องกัน ที่นี่เป็นสุดยอดของการจัดนิทรรศการในอาคาร มีพรรณไม้ต่างๆ หมุนเวียนมาจัดตกแต่งในรูปแบบต่างๆ ให้ชม ในอาคารนี้ประเทศไทยได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในการจัดร้าน โดยนำเอากิ่งไม้แห้งกิ่งหอมเรียวกิ่งก้านไผ่เสี้ยนมาลอกเปลือกและทาสีขาวตกแต่งด้วยดอกดองดั่งสีแดง (ภาพที่ 10) คาร์เนชั่น และเบญจมาศ ผู้ชมจะทิ้งในฝีมือการจัดของชาวญี่ปุ่น จัดร้านได้สวยทุกมุมและยังมีผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทยเดินทางมาสาธิตการจัดดอกไม้แบบอิคะบานะ (ภาพที่ 11) ให้ผู้ชมได้ฝึกหัดอีกด้วย มุมอื่นๆ ของอาคารตกแต่งสอดคล้องกันทั้งไม้ใบไม้ดอกเช่น กระเจียวชั้น บีโกเนียดอกซ้อน (ภาพที่ 12) ลิลิ์ ไชกลาเม็น ฟาแลนนอปซิส หน้าวัว นอกจากนี้สวนของประเทศไทยแล้วในอาคารนี้ยังมีสวนขนาดย่อมของอีก 3-4 ประเทศเช่น ไนจีเรีย บรูไน และซูดาน รวมทั้งกุหลาบพระราชทานจากพระตำหนักภูพิงค์ฯ ในภษณะสวยงามสวยเด่นอยู่ที่ประตูอาคาร

ภาพที่ 4. ต้นโกโก้

ภาพที่ 4. ผลสำโรง

ภาพที่ 6. ดอกว่านเพชรหึง

ภาพที่ 7. ดอกฟาเลนอปปซิส

ภาพที่ 8. ดอกกล้วยไม้แคทลียาแคระ

ภาพที่ 9. ซิมบิเดียม

ภาพที่ 10. ดอกตั้งสีแดง

ภาพที่ 11. การจัดดอกไม้แบบอิกะบานะ

งานนี้ผู้ชมต้องไปชื่นชมฝีมือการจัดสวนของประเทศเบลเยียมให้ได้ เพราะได้รางวัลที่ 1 ในการจัดสวนกลางแจ้งขนาดเล็ก จุดเด่นของสวนเบลเยียมคือ ออกแบบท่อนซุงโปร่งขนาดใหญ่นอนไว้บนพื้นหญ้าเทียมที่ใช้ปูสนามฟุตบอลโลก เปลือกต้นซุงใช้เปลือกไม้จริงมาหุ้มไว้ประณีตเหมือนซุงจริง แต่ภายในโพรงของท่อนซุงนั้นนำต้นสับปะรดสี (บรอมมีเลียด : Bromeliad) (ภาพที่ 13) หลากสีหลายชนิดหลายขนาดจำนวนหลายพันต้นมาเรียงติดไว้ในโพรงไว้ระดับสีเป็นวงๆ ลึกเข้าไปสวยงามสุดยอดงานศิลป์ ตอนค่ำจะเปิดไฟภายในโพรงสวยกว่าตอนกลางวัน งานนี้เป็นฝีมือของ มร. เดเนียล ออสท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและจัดดอกไม้ระดับโลก และ มร. ยัน แมนฮูท นักออกแบบภูมิสถาปัตย์ ซึ่งมีประสบการณ์ในการจัดสวนมาแล้วทั่วโลก รวมถึงผลงานการออกแบบสวนในงานพืชสวนโลก Ghent Floralien 2000 ที่ประเทศเบลเยียมด้วย โดยเฉพาะ มร. เดเนียล มีคำตัวในการรับเชิญไปออกแบบจัดดอกไม้วันละประมาณ 1 ล้านบาท เมื่อกล่าวถึงสับปะรดสีก็ต้องนึกถึงหมวดตาแป๊ะหรือเคราฤาษี (ภาพที่ 14) อาจมีชื่ออื่นอีกตามแต่จินตนาการ ต้นไม้ชนิดนี้เป็นฝอยสีเทาอายุง่เหยงแขวนไว้ตรงไหนก็อยู่ได้ ขอให้รดน้ำก็งามได้ ขอบอกให้ทราบว่าไม้ชนิดนี้เป็นบรอมมีเลียดชนิดหนึ่ง นับเป็นญาติกับสับปะรดที่ใช้ผลรับประทานและ

สับปะรดสีที่โดดเด่นในท่อนซุงนั่นเอง

ออกจากสวนเบลเยียมเดินอ้อมหลังลานแสดงกลางแจ้ง (Music theater) ไปที่สวนญี่ปุ่นซึ่ง เป็นสวนที่ได้รับรางวัลที่ 1 ประเภทสวนขนาดใหญ่ เห็นแนวคิดในการทำรั้วก็ประทับใจแล้ว โดยรั้วทำจากกิ่งไม้แห้งมัดรวมเป็นพอนเท่ากันทุกพอน ปลายพอนจะเป็นกิ่งแขนงเหมือนๆ กันหมดแล้วนำมาเรียงยึดเป็นกำแพงรั้วสีขาวธรรมชาติ ฝีมือประณีตมาก เข้าไปในศาลาริมน้ำออกแบบศิลปะใช้วัสดุจากประเทศญี่ปุ่นทั้งหมด มองไปจากระเบียงจะเห็นภูเขาไฟฟูจิจำลองด้วยเนินดินปูหญ้าเรียบเนียนมีสนเลื้อยของญี่ปุ่นเป็นไม้ประดับอยู่เป็นหย่อมเล็กๆ เป็นแนวเรียบดินเขาบนฝั่งแม่น้ำเป็นระยะๆ เหมาะสมกับตำแหน่งชนะเลิศ

จากสวนญี่ปุ่นต้องตรงไปชื่นชมอาคารที่สวยงามที่สุดคือ หอคำหลวง ซึ่งเป็นจุดเด่นของงาน เดินตรงไปประมาณ 500 เมตร เดินเข้าไปในอาคารที่มีลมพัดเย็นสบาย หลายคนพักเหนื่อยเอาแรงรอบๆ ชายคา ชั้นล่างของอาคารเป็นนิทรรศการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่างๆ 8 โซน ทุกโซนมีจุดเด่นหน้าประทับใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อขึ้นไปชั้นบนจะพบต้นบรมโพธิสมภาร เป็นปฐมภุมารมในรูปแบบต้นไม้แห่งทศพิชราชธรรม ต้นไม้แบ่งเป็น 9 พุ่ม 3 ระดับ พุ่มยอดสุดเป็นสีเงินทั้ง 9 ยอดรวมแล้วจะมีใบไม้รวมกัน 21,915 ใบ ซึ่งเท่ากับจำนวนวันที่

ภาพที่ 12. บีโกเนียดอกซ้อน

ภาพที่ 13. สับปะรดสี

ภาพที่ 14. หนวดตาเป๊ะ

ภาพที่ 15. ฝักของฝักขี้หูด

ลงจากหอคำหลวงเดินไปทางหลังหอ
เลี้ยงซ้าย แล้วเดินตามรอยเท้าบนถนนไปเรื่อยๆ
ผ่านสวนยาง สวนตาล สวนปรง สวนผัก ใน
สวนผักมีผักชื่อผักขี้หูด (ภาพที่ 15) เป็นผักกาด
หัวชนิดหนึ่งแต่ไม่มีหัว ส่วนที่นำมาปรุงอาหาร
คือฝักอ่อน ซึ่งยาว 5-6 เซ็นติเมตร มีชื่อ
วิทยาศาสตร์ว่า *Raphanus sativus* var. *caudatus*
จากสวนผักขึ้นไปเดินบนสกายวอล์คชมวิวมุม
สูงโดยรอบ แล้วลงมาเดินต่อไป ผ่านสวนองุ่น
สวนแก้วมังกร เข้าไปในอาคารไบโอเทคโนโลยี
ชมแปลงปลูกปทุมมาในอาคาร เป็นปทุมมา
เพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ สีสวย ขนาดสม่ำเสมอ และ
การผลิตต้นกล้ามะพร้าวกะทิในขวดแก้ว เดิน
ทะลุเข้าไปในอาคารปลูกพืชไร้ดิน มีผักสวยๆ ที่
ปลูกโดยไม่ใช้ดินโดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกผักสลัด
หรือผักกาดหอมมีหลายสิบชนิด อาคารพืชเมือง
หนาวอยู่ติดกันมีทั้งผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ และ
ไม้ผล ที่เป็นจุดเด่นของอาคารนี้คือ ผลกีวี (ภาพ
ที่ 16) ปลูกอยู่ในกระถางใหญ่ โดยนำลงมาจาก
คอยอ่างขาง กีวีเป็นผลไม้ของประเทศ
นิวซีแลนด์ เป็นไม้เถามีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า
Actinidia chinensis อยู่ในวงศ์ Actinidiaceae กีวี
ไวน์ (Kiwi Vine) เป็นไม้เถายาวถึง 10 เมตร มี
ต้นตัวผู้และต้นตัวเมียแยกกันอยู่คนละต้น
(dioecious plant) นอกจากกีวีแล้วในอาคารนี้ยังมี
ไม้ดอกสวยที่กำลังเป็นที่นิยมของผู้จัดดอกไม้
ปลูกไว้ให้ดูต้นด้วยคือไลอะทริส (*liatris*) สภาพ

ในแปลงปลูกสวยมากเพราะใบที่เขียวเข้มเป็น
เส้นสวยเสริมให้ดอกสวยกว่าในแจกัน
ผักคะน้าประดับใบหยิกหยอยปลูกประดับเพื่อ
ความสวยงาม และบีโกเนีย (*begonia*) ชนิดดอก
ซ้อนมองผ่านๆ คล้ายดอกกุหลาบ

ต้นไม้ดึกดำบรรพ์ปลูกไว้ในโดมพืชเขตร
ร้อน เป็นต้นสนดึกดำบรรพ์ยุคไดโนเสาร์ อายุ
ประมาณ 250 ล้านปี มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า
Wollemia nobilis สนชนิดนี้ถูกค้นพบครั้งแรก
ในประเทศจีนในซากฟอสซิลเมื่อประมาณ พ.ศ.
2544 นักพฤกษศาสตร์นำไปศึกษาวิจัยที่
ประเทศออสเตรเลียพบว่า เป็นสนพันธุ์ใหม่ไม่
เคยพบที่ใดมาก่อน คาดว่าเมื่อโตเต็มที่จะสูง
20-80 เมตร ทางสวนพฤกษศาสตร์ประเทศ
ออสเตรเลีย ได้จัดส่งต้นสนชนิดนี้ไปให้สวน
พฤกษศาสตร์ทั่วโลกแล้วกว่า 20 ต้น และ
ประเทศไทยเป็นหนึ่งในจำนวนนั้นด้วย ต้นสนที่
ปลูกในโดมนั้นสูงประมาณ 2 ฟุต อายุประมาณ
2 ปี ใบเป็นเส้นเรียวยาวแหลมเหมือนสนทั่วไป

พรรณไม้แปลกในกระถางใหญ่หน้า
เรือนไม้ในร่ม หน้าตาเหมือนต้นตาล แต่สิ่งที่
วางไว้ที่โคนต้นหน้าตาแปลก หากคิดลึกลับ
หน่อยก็จะดูทะลึ่งลามกไปเลย ที่วางอยู่นั้นคือ
เมล็ด (กะลา) ของมะพร้าวแผ่ หรือมะพร้าว
ทะเล (ภาพที่ 17) เปลือกผลก็จะเหมือนกับ
เปลือกมะพร้าว (กาบมะพร้าว) ถูกล่อนออกไป
แล้ว ตรงกลางของเมล็ดยาวลงไปเป็นรูป

สะคูดากว่าพันธุ์เดิมที่รู้จักกันมานาน ทำให้ต้น
เดิมมีสีส้มแดงแต่มีสีเข้มกว่าเดิม

มะแว้งเถาเลื้อย (ภาพที่ 19) ลักษณะช่อ
ดอกใหญ่สีม่วงเกสรเหลืองสวยสะคูดตา ปลุก
ประดับในกระถางในส่วนของไม้เถาเลื้อย (วัลย
ชาติ) ไม่ใช่ไม้ใหม่แต่หาดูยาก ผู้เขียนเคยเห็นที่
สวนสมุนไพรในโครงการพระราชดำริ ห้วย
ทราย เมื่อหลายปีมาแล้ว ถ้าช่วยกันขยายพันธุ์
(ด้วยเมล็ด) ให้แพร่หลายจะช่วยให้พันธุ์ไม้
สวยๆ ชนิดนี้ได้รอดความสวยงามได้กว้างไกล
และไม่สูญพันธุ์ อีกทั้งผลมะแว้งก็เป็นสมุนไพร
ที่มีชื่อเสียงขององค์การเภสัชกรรม

เดินเข้าไปในสวนชุ่มน้ำ รมรื่นเหมือน
เดินในป่า ซึ่งรวบรวมพรรณ ไม้ นำศึกษาไว้หลาย
ร้อยชนิด มีทั้งไม้ยืนต้น ไม้ประดับ กว้าง และ
ธรรมชาติ ซึ่งรวบรวมพันธุ์ไว้จำนวนมาก มี
พันธุ์ใหม่สวยแปลกตาหลายต้น **ธรรมชาติ**
(ภาพที่ 20) มีชื่อภาษาอังกฤษว่า **เฮลิโคเนีย**
(Heliconia) มักจะเรียกกันว่าปีกษาสวรรค์ ซึ่ง
เป็นคนละต้นกับ **ปีกษาสวรรค์** (ภาพที่ 21) หรือ
Bird of paradise นั้นมีแบบเดียว เป็นความสวยที่มี
ลักษณะเฉพาะตัว มีสีสวยกว่า 5 สีในดอก
เดียวกัน ญาติสนิทของปีกษาสวรรค์คือกล้วยพัด
หรือกล้วยลังกา ในงานพืชสวนโลกมี
ปีกษาสวรรค์ปลูกประดับอยู่ที่ข้างทางไว้หลาย
กอ แต่ดอกไม้ไม่ดกเนื่องจากเป็นพืชที่ต้องการ
อากาศเย็น ที่สวนหลวง ร.9 มีอยู่หนึ่งกอแต่ไม่
ค่อยมีดอก

ในสวนทะเลทรายมีกระบองเพชรและ
ไม้อวบน้ำหลายร้อยชนิดอยู่ในสภาพสมบูรณ์
เต็มที ก็สวยแบบแหลมคม เข้มแข็งตามลักษณะ
แต่ที่เห็นแปลกคือต้นตีนตุ๊กแก (ภาพที่ 18) (ชื่อ
พ้องหลายพืช) ที่ริมปลายใบจะมีต้นใหม่ (new
plant) เกิดขึ้นจำนวนมาก ต้นใหม่มีสีชมพูเข้ม

บริเวณใกล้เคียงมีชงโคสีส้ม คนภาคเหนือเรียกไม้พวกชงโคว่าเสี้ยว ชงโคปลูกประดับอยู่ในกระถางบริเวณทางออกไปสู่ลานจอดรถ คิดชื่อว่าเสี้ยวสีส้ม สวยที่สีแปลก ดอก

ภาพที่ 16. ผลกีวี่เถา

ออกเป็นช่อใหญ่บานไล่กันไปหลายวันกว่าจะหมดช่อ เป็นไม้นำเข้ามาจากต่างประเทศเมื่อหลายปีมาแล้ว ยังไม่แพร่หลายเพราะราคาค่อนข้างสูง

ภาพที่ 17. มะพร้าวทะเล

ภาพที่ 18. ต้นตีนตุ๊กแกชมพู

ภาพที่ 19. มะแว้งประดับ

ก่อนอำลาสวนสวยแหวะห้องน้ำสวย สะอาดก่อน ทางเข้าห้องน้ำมีถังขยะแยกประเภท 3 ถัง เรียงกันอยู่ ออกแบบสวยงาม หน้าห้องน้ำ ปลุกต้นไม้แปลกใหม่กระจายทั่วบริเวณสนามหญ้าที่ตัดแต่งไว้เรียบร้อย ที่แปลกตาไม่เคยพบ คือโศกอินเดียแฉะ (ภาพที่ 22) ซึ่งมีใบเรียวยาวเล็กแหลมทำให้เท็กเจอร์ละเอียดอ่อนกว่าชนิดเดิม คนรักต้นไม้ค้นหาชื่อมาปลูกประดับสวนไว้

ถ้ามีเวลาอยู่ในงานถึงค่าจะได้ชมการแสดงแสงสีเสียงผ่านม่านน้ำในทะเลสาบ ม่านน้ำเกิดจากน้ำพุเดินระบำหลากสี โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 45 นาที เมื่อออกจากการแสดง ม่านน้ำจะพบการแสดงขบวนรถประดับไฟแมจิกไลท์หลากสีระยับระยับหลายขบวนตกแต่งเป็นรูปแบบต่างๆ สวยงามตระการตา อันเป็นการอำลารายการสุดท้ายก่อนจากงานมหกรรมระดับโลกที่ประทับใจผู้ชมไปอีกนาน

ภาพที่ 20. ธรรมรักษา

ภาพที่ 21. ปักษาสวรรค์

ภาพที่ 22. อโศกอินเดียแคระ

เอกสารอ้างอิง

ส่งเสริมการเกษตร, กรม. (2536). ประเทศไทย
กับงานพืชสวนโลก 1992. กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ส่งเสริมการเกษตร, กรม. (2546). เทคโนโลยี
พืชสวนและงานแสดงพืชสวนโลกครั้งที่
5. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.

ราตรี ไกรสิทธิ์, รศ. (2546). ผล-เมล็ดใน
ประเทศไทย. ราชบุรี: เพชรเกษมการ
พิมพ์.

องค์การสวนพฤกษศาสตร์. (2543). กัลยไม้
ไทย. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.

Alfred, B. G. (1981). **Tropica**. New Jersey:
Roehrs.